
Istungidokument

A9-0404/2023

6.12.2023

RAPORT

nõukogule, komisjonile ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, mis käsitleb ennetava diplomaatia rolli külmutatud konfliktidega tegelemisel kogu maailmas ning küsimust, kas tegemist on käestlastud võimaluse või tulevikusuunaga (2023/2050(INI))

Väliskomisjon

Raportöör: Željana Zovko

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI SOOVITUSE PROJEKT	3
SELETUSKIRI	21
LISA: ÜKSUSED VÕI ISIKUD, KELLELT RAPORTÖÖR SAI SISENDMATERJALI	24
TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS	25
NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS	26

EUROOPA PARLAMENDI SOOVITUSE PROJEKT

nõukogule, komisjonile ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, mis käsitleb ennetava diplomaatia rolli külmutatud konfliktidega tegelemisel kogu maailmas ning küsimust, kas tegemist on käestlastud võimaluse või tulevikusuunaga (2023/2050(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut ja Euroopa Liidu toimimise lepingut,
- võttes arvesse nõukogu 20. juuni 2011. aasta järeldusi konfliktide tõkestamise kohta ning 22. jaanuari 2018. aasta järeldusi väliskonfliktide ja -kriiside puhul järgitava integreeritud lähenemisviisi kohta,
- võttes arvesse 28. juunil 2016 avaldatud Euroopa Liidu üldist välis- ja julgeolekupoliitika strateegiat,
- võttes arvesse nõukogu järeldusi ja 7. detsembri 2020. aasta ELi rahuvahendamise kontseptsiooni,
- võttes arvesse tegevuskava „Julgeoleku- ja kaitsevaldkonna strateegiline kompass Euroopa Liidule, kes kaitseb oma kodanikke, väärtusi ja huve ning toetab rahvusvahelist rahu ja julgeolekut“, mille nõukogu kiitis heaks 21. märtsil 2022 ning Euroopa Ülemkogu kinnitas 25. märtsil 2022,
- võttes arvesse komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 1. septembri 2023. aasta ühist töödokumenti „ELi konfliktide analüüsi ja varajase hoiatamise ajakohastatud vahendid – eesmärgid, protsessid ja suunised“ (Updated toolset for EU Conflict Analysis and Conflict Early Warning – Objectives, processes and guidance) (SWD(2023)0295),
- võttes arvesse oma 10. veebruari 1999. aasta soovitust Euroopa tsiviilrahukorpuse loomise kohta¹,
- võttes arvesse ÜRO 20. juuli 2023. aasta uut rahu tegevuskava,
- võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu 31. oktoobri 2000. aasta resolutsiooni nr 1325 naiste, rahu ja julgeoleku kohta,
- võttes arvesse oma 23. oktoobri 2020. aasta resolutsiooni soolise võrdõiguslikkuse kohta ELi välis- ja julgeolekupoliitikas²,
- võttes arvesse oma 12. märtsi 2019. aasta resolutsiooni ELi suutlikkuse suurendamise

---

¹ ELT C 150, 28.5.1999, lk 164.

² ELT C 404, 6.10.2021, lk 202.

kohta konfliktide tõkestamise ja vahendustegevuse valdkonnas³,

- võttes arvesse oma 18. aprilli 2023. aasta resolutsiooni ÜJKP tsiviilabi ja muu ELi tsiviiljulgeolekuabi rakendamise kohta⁴,
  - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 6. oktoobri 2023. aasta arvamust ELi kliimadiplomaatia kohta,
  - võttes arvesse oma 14. juuni 2018. aasta resolutsiooni okupeeritud Gruusia alade kohta kümme aastat pärast Venemaa sissetungi⁵,
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 118,
  - võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A9-0404/2023),
- A. arvestades, et rahu säilitamine, konfliktide tõkestamine ja rahvusvahelise julgeoleku tugevdamine on Euroopa Liidu lepingu artikli 21 lõikes 2 sätestatu kohaselt üks Euroopa Liidu välistegevuse peamisi eesmärke;
- B. arvestades, et muutuv geopoliitiline olukord, mis tuleneb kujunemisjärgus majandusjõudude silmitsi seismisest pikka aega domineerinud pooltega, mitmepoolse süsteemi, demokraatia ja reeglitel põhineva korra vastu suunatud rünnakutest, varem pikaleveninud konfliktides uuesti esile kerkivast vägivallast, kujunemisjärgus tehnoloogiatest, küberohust, kolmandate osaliste pahatahtlikust sekkumisest, kliima- ja bioloogilise mitmekesisuse kriisidest, majandusliku ebavõrdsuse enneolematust tasemest kogu maailmas, õiguste, eelkõige naiste õiguste nõrgenemisest, tervete sotsiaalsete rühmade püsivast ja süstemaatilisest kõrvaletõrjumisest ja diskrimineerimisest, ülemaailmsest tagasiminekest inimõiguste ja demokraatia valdkonnas, toiduga kindlustatuse küsimustest ja rändest, on üks teguritest, mis soodustavad konfliktide levikut kogu maailmas;
- C. arvestades, et ÜRO määratleb mõistet „ennetav diplomaatia“ kui diplomaatilist tegevust, mille eesmärk on hoida ära vaidluste ägenemine konfliktideks ja piirata konfliktide levikut nende tekkimisel;
- D. arvestades, et ELis hõlmab ennetav diplomaatia mitmepoolse süsteemi ning kaubanduse, arengu, humanitaarabi ja inimõiguste valdkonna poliitilist ja rahalist toetamist, keskendudes konfliktide põhjustega tegelemise võimaluste kindlakstegemisele ja dialoogi võimaldamise kanalite loomisele, sageli koostöös rahvusvaheliste ja piirkondlike organisatsioonidega ning asjaomaste pooltega;
- E. arvestades, et külmutatud konfliktid toetavad ja normaliseerivad natsionalistlikke narratiive ja tundeid ning põlistavad paremäärmuslaste esiletõusu;
- F. arvestades, et tärkava turumajandusega riigid seisavad vastamisi traditsiooniliste osalejatega ning koos uute tehnoloogiate ja edasise globaliseerumisega viib see rahvusvahelise konkurentsi suurenemiseni ning koostoimes kliimamuutuste, toiduga

³ ELT C 23, 21.1.2021, lk 16.

⁴ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2023)0106

⁵ ELT C 28, 27.1.2020, lk 97.

kindlustatuse ja rändega põhjustab kasvavaid pingeid ja kutsub esile konflikte kogu maailmas, mis tekitab probleeme ka ELile;

- G. arvestades, et mitmepoolne, reeglitel põhinev kord on hetkel muutuva geopoliitilise olukorra tõttu ohus ja surve all, mistõttu on väga vajalik, et EL reageeriks rahvusvahelistele konfliktiolukordadele, jäädes seejuures truuks oma väljakujunenud väärtustele, nagu inimõigused, võrdsus, vabadus, demokraatia, õigusriik ja inimväärikus, et mitmepoolsuse toetust mitte veelgi nõrgendada; arvestades, et mõned varasemad liitlasühendused, keda ühendab huvi kehtiv süsteem lõhkuda, on hakanud uuesti tugevnema (nagu Brasiilia, Venemaa, India, Hiina ja Lõuna-Aafrika – BRICS-riigid)); arvestades, et Venemaa ühepoolne tegevus mõjutab märkimisväärselt liitude tekkimist ja tema mõjupiirkonna loomist;
- H. arvestades, et demokraatia, inimõiguste ja õigusriigi huvides ning nende edendamiseks on hädavajalik toetada ja kaitsta mitmepoolsust ja reeglitel põhinevat rahvusvahelist korda;
- I. arvestades, et autokraatlikud pooled panevad kogu maailmas proovile inimõiguste universaalsuse ja õõnestavad demokraatlikke standardeid; arvestades, et toimivate demokraatlike riikide maailm, mida mõistetakse tugevate demokraatlike süsteemide maailmana, on turvalisem maailm, kuna sellele on iseloomulik laiaulatuslik kontrolli ja tasakaalu süsteem, mis hoiab ära autokraatia ettearvamatuks muutumise;
- J. arvestades, et peamised konfliktide põhjustajad on riiklikud ja valitsusvälised osalejad, kes kasutavad selleks hübriidstrateegiaid, küberründeid, desinformatsioonikampaaniaid ja otsesest sekkumist meie valimistesse ja poliitilistesse protsessidesse, majanduslikku survestamist ning ebaseaduslike rändevooegade ärakasutamist;
- K. arvestades, et EL peab tõhustama ennetusvahendeid ja tunnustama oma olulist rolli rahu, stabiilsuse ja julgeoleku säilitamisel nii ELis kui ka väljaspool selle piire;
- L. arvestades, et EL on suurim rahvusvaheline abiandja maailmas, mis aitab vaesusest üle saada ja ülemaailmset arengut edendada; arvestades, et liit ei ole saavutanud sama mõju üldise diplomaatia valdkonnas ning peaks seetõttu tugevdama oma eesmärgi ja muutma end ennetava diplomaatia valdkonnas kogu maailmas nähtavamaks, eelkõige tutvustades oma saavutusi ja edu senises diplomaatilises tegevuses ning rahalise toetuse abil saavutatud tulemusi; arvestades, et EL viib hetkel läbi rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendite põhjalikku hindamist;
- M. arvestades, et ELi lähenemisviis ennetavale diplomaatiale on suunatud rahu säilitamisele, konfliktide tõkestamisele ja rahvusvahelise julgeoleku tugevdamisele ning sellesse kaasatakse mitmemõõtmelisi, mitmetasandilisi ja mitut osalejat hõlmavaid meetmeid, käsitledes samal ajal konfliktide eri aspekte ja etappe ning hõlbustades dialoogi pidamise võimalusi;
- N. arvestades, et üksnes poliitilistele, diplomaatilistele või sõjalistele strateegiatele tuginemine ei ole konfliktide tõkestamiseks sageli piisav ning et vaja on võtta kasutusele terviklik, kõikehõlmav, kaasav soo aspekti arvestav konfliktide tõkestamise ja rahu kindlustamise lähenemisviis, mis hõlmaks humanitaarabi, arengukoostööd, kaubandus- ning välis- ja julgeolekupoliitikat, sisemise õiguskorra taastamist ja

säilitamist, haldusstruktuuride loomist või uuesti loomist, rahvaste- ja religioonidevahelist dialoogi ja muid lähenemisviise konfliktide lahendamisele, sealhulgas karistamatuse vastu võitlemise kaudu; arvestades, et ELi ennetava diplomaatiaga seotud tegevus peab eelkõige lähtuma vankumatust pühendumisest demokraatia ja arengu edendamiseks tehtavale koostööle ning eri osalejate vahel usaldust suurendavatele meetmetele;

- O. arvestades, et ELi rahvusvahelised arengualased jõupingutused ja demokraatia toetamine on ELi peamised välispoliitilised vahendid; arvestades, et valimisvaatlusmissioonidel on oluline roll ELi koostöö tõhustamisel partnerriikidega, sealhulgas nende rahvusvaheliste inimõigustealaste kohustuste täitmisel tehtavate jõupingutuste toetamine;
- P. arvestades, et Euroopa uue arengukonsensuse kohaselt tunnistavad EL ja selle liikmesriigid kestliku arengu, humanitaartegevuse, rahu ja julgeoleku vahelist seotust ÜRO kestliku arengu tegevuskava 2030 eesmärkide ja kestliku arengu eesmärkide, eelkõige eesmärgi nr 16 (rahumeelse ja kaasava ühiskonna edendamine) poole püüdlemisel;
- Q. arvestades, et nõukogu on nimetanud ebastabiilsetesse ja konfliktidest mõjutatud eri piirkondadesse üheksa ELi eriesindajat, kellest osa tegutseb vahendajate ja rahunõustajatena, et vältida vaidluste ägenemist ja piirata konfliktide tekkimise korral nende levikut, kuid nende algatused ja nende tegevuse mõju ei ole alati piisavalt nähtavad ega tulemuslikud; arvestades, et on oluline, et ELi eriesindajatel oleksid laiaulatuslikud ja paindlikud volitused, mis võimaldaks neil kohaneda muutuvate geopoliitiliste oludega, et edendada ELi poliitikat ja huve konkreetsetes piirkondades ja riikides ning osaleda aktiivselt ennetavas diplomaatias;
- R. arvestades, et ELil ei ole vajalikku usaldust, vahendeid ega ressursse oma vahenduspotentsiaali täielikuks väljaarendamiseks strateegilise tähtsusega valdkondades ning üks või mitu sõdivat poolt ei pruugi teda erapooletuks pidada; arvestades, et see võib viia Euroopa-vastaste narratiivide leviku suurenemiseni ELi vahetus naabruses ja kolmandates riikides;
- S. arvestades, et Venemaa ebaseaduslik, provotseerimata ja õigustamatu agressioonisõda Ukraina vastu (nagu ka 2008. aasta augustis Gruusia vastu) ning selle kogu maailma mõjutavad tagajärjed on toonud esile vajaduse tugevama ning ulatuslikuma, usaldusväärsema, strateegilisema, konkreetsema ja ühtsema ELi tegevuse järele rahvusvahelisel tasandil, ning süvendanud vajadust, et EL seaks oma strateegilised eesmärgid sõltumatult ning arendaks ja kasutaks oma suutlikkust, mida on vaja nende saavutamiseks, et vältida varasemate vigade kordamist ja õppida neist tulevaste probleemide lahendamiseks; arvestades, et EL peaks eraldama kõik vajalikud rahalised vahendid kiiresti kasvavate geopoliitiliste probleemide lahendamiseks ning investeerima rohkem ennetavasse diplomaatiasse ja muudesse konfliktide tõkestamise meetmetesse, et vältida konfliktide levikut, kuna need kahjustavad mõjutatud piirkondade sotsiaalset ja majanduslikku arengut;
- T. arvestades, et julgeolekut idanaabruses, Lääne-Balkani riikides ning Saheli piirkonnas, Lääne-Aafrikas ja Aafrika Sarve piirkonnas ohustab suurel määral Venemaa sissetung

Ukrainasse ja Venemaa pahatahtlik hübriidtegevus ning võimalus, et agressioon kandub üle naaberriikidesse; arvestades, et meie lähinaabruse destabiliseerimine ohustab ELi välispiiride ning seega ka liidu ja selle liikmesriikide stabiilsust, rahu ja julgeolekut; arvestades, et EL peab suurendama liidu julgeoleku- ja kaitsepoliitika tulemuslikkust, eelkõige idapartnerluse riikides;

- U. arvestades, et Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu on ELi jaoks häirekell, sest see kujutab endast otsest ohtu Euroopa ja kogu maailma julgeoleku aluseks olevale korrale ning ELi ja selle liikmesriikide ning selle kandidaatriikide ja võimalike kandidaatriikide julgeolekule; arvestades, et Venemaa täiemahuline sissetung Ukrainasse ja selle kogu maailma mõjutavad tagajärjed on intensiivistanud ELi välispoliitika geopoliitilist ümberkujundamist, sealhulgas liidu kriisidele reageerimise mehhanismi, mis hõlmab ka ennetava diplomaatia vahendeid, uuesti läbivaatamist ning toonud kaasa üldsuse nõudmise, et EL tegutseks rahvusvahelistele konfliktidele reageerides järjepidevalt;
- V. arvestades, et EL peaks külmutatud konfliktide piirkondades aktiivselt jätkama ennetava diplomaatia rakendamist, et vältida eskaleerumist ja edendada olukorra stabiliseerumist;
- W. arvestades, et EL on alati püüdnud hõlbustada otseseid läbirääkimisi ja vähendada eskaleerumise ohtu maailma eri piirkondades, toetades keerulises geopoliitilises kontekstis rahuprotsesse, rahutagamisalgatusi ja piirkondlikke varajase hoiatamise süsteeme;
- X. arvestades, et liikmesriikide puuduv tahe loobuda oma individuaalsetest, poliitilistest ja majanduslikest huvidest välissuhetes, et panna alus ühisele suutlikkusele ja arendada täielikult välja strateegiline sõltumatus, on üks peamisi tegureid, mis takistab ELil ülemaailmse juhtpositsiooni võtmist ennetavas diplomaatias;
- Y. arvestades, et EL peaks jätkuvalt liikuma edasi omaenda, autonoomsete ja alaliste vahendite täieliku väljatöötamise suunas oma välistegevuses, ühises välis- ja julgeolekupoliitikas (ÜVJP) ja ühises julgeoleku- ja kaitsepoliitikas (ÜJKP);
- Z. arvestades, et tsiviilkriisiohje on ELi ühise välis- ja julgeolekupoliitika oluline osa;
- AA. arvestades, et Euroopa välisteenistuse, Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide vahelist koordineerimist tuleb uuesti hinnata ja tugevdada eesmärgiga suurendada ühist suutlikkust ja ajakohastada praegust lähenemisviisi, et saavutada käegakatsutavaid tulemusi ja käivitada sisulisi algatusi ennetava diplomaatia, rahuloome ja rahu taastamise valdkonnas; arvestades, et EL peab olema üksmeelne ja selle kohapealne tegevus tuleks varajase hoiatamise, konfliktide tõkestamise ja kriisiohje osas viia vastavusse liikmesriikide omaga; arvestades, et konfliktide tõkestamine on kõigi liikmesriikide ühine eesmärk;
- AB. arvestades, et ELi usaldusväärsus on väga oluline nõue tema ennetava diplomaatiaga seotud meetmete nõuetekohaseks rakendamiseks, kuna see suurendab konfliktis osalevate eri poolte usaldust ELi vastu; arvestades, et sellega seoses tuleb tagada ELi välistegevuse kõrgeim koordineerimise ja sidususe tase, eelkõige kinnitades komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja juhtivat rolli ÜVJP ja ELi välissuhete vaheliste seoste loojana; arvestades, et komisjoni peab oma tegevust Euroopa välisteenistusega paremini koordineerima, sealhulgas ELi ennetava

diplomaatia algatuste ja meetmete raames, tagades Euroopa välisteenistuse otsuse⁶ artikli 3 lõike 2 ja artikli 9 täieliku järgimise;

- AC. arvestades, et konfliktide tõkestamise ja rahuloome rahastamine on kogu maailmas 15 aasta madalaimal tasemel⁷;
- AD. arvestades, et naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Globaalne Euroopa“ raames on loodud rahu, stabiilsuse ja konfliktide tõkestamise valdkondlik programm; arvestades, et komisjon on avaldanud mitmeaastase sihtprogrammi, mille raames eraldatakse ajavahemikul 2021–2027 sellele valdkonnale 870 970 044 eurot, millest ainult 13–18 % on ette nähtud konfliktide tõkestamiseks;
- AE. arvestades, et ELi tsiviil- ja sõjalistel operatsioonidel on mandaat konfliktide tõkestamiseks, rahuvalveks ja kriisiohjamiseks; arvestades, et nende operatsioonide ennetusalast suutlikkust tuleks suurendada ja töötajatele tuleks pakkuda lisakoolitust;
- AF. arvestades, et EL on mitmel korral kahetsusväärset näidanud, et tema välistegevuses puudub selgus, mis mõjutab otseselt liidu tegevuse järjekindlust ja seega ka ELi usaldusvärsust kogu maailmas; arvestades, et tuleb määrata selgelt kindlaks komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja, komisjoni presidendi ja Euroopa Ülemkogu eesistuja pädevus ELi välistegevuse ja -esindatuse valdkonnas, kuna praegune õigusraamistik ei ole nende ametikohtadega kaasneva pädevuse seisukohast selge;
- AG. arvestades, et uuringutest on ilmnenu, et naised ja mehed kogevad vägivaldseid relvastatud konflikte erinevalt, osalevad neis erinevalt ja need mõjutatud neid erinevalt ning neil on teistsugune arusaam rahust⁸;
- AH. arvestades, et naiste, rahu ja julgeoleku tegevuskava rakendamine on oluline vahend kinnitamaks, et igas vanuses naistele on konfliktide tõkestamise, rahu taastamise, rahuloome ja konfliktijärgse rehabilitatsiooni kõigis etappides tagatud oluline ja õiglane roll otsuste tegemisel; arvestades, et ELi strateegilises kompassis on naised, rahu ja julgeolek selle dokumendi lahutamatu osa;
- AI. arvestades, et sõjast mõjutatud piirkondades asuvad sümboolsed ja kultuurimälestised toetavad rahuloomet ja kogukondadevahelist lepitamist;
- AJ. arvestades, et kultuuri ja selgelt sihipärase rahvusvahelisi kultuurisuhteid edendavate meetmete toetamine suurendaks oluliselt ELi suutlikkust täielikult arendada ja toetada oma kultuurilisi suhteid partneritega, mis on ennetava diplomaatia vahendite väärtuslik osa;
- AK. arvestades, et ELi kultuuridiplomaatia ning kultuuri- ja ajaloo pärandi kaitse on olulised kooseksisteerimise, rahu, demokraatia ja kestliku arengu tagamiseks, edendades oma

⁶ Nõukogu 26. juuli 2010. aasta otsus 2010/427/EL, millega määratakse kindlaks Euroopa välisteenistuse korraldus ja toimimine, ELT L 201, 3.8.2010, lk 30.

⁷ OECD arenguabi komitee, „[Rahu ja ametlik arenguabi](#)“, oktoober 2023.

⁸ Human Law & Policy, „[Relvakonflikti sooline mõju ja tähtsus rahvusvahelise humanitaarõiguse kohaldamisel](#)“, 30. juuni 2022.

delegatsioonide ja kohapealsete osalejate kaudu solidaarsust, sallivust ja leppimist;

AL. arvestades, et USA taasosalemine ÜRO Hariduse, Teaduse ja Kultuuri Organisatsiooni (UNESCO) tegevuses oleks oluline ülemaailmse koostöö tagamiseks riikidevaheliste probleemide lahendamisel, sealhulgas ennetava diplomaatia alal;

AM. arvestades, et kliimadiplomaatias käsitletakse kliimamuutusi välistegevuse poliitika elemendina, ning rõhutab vajadust integreerida kliimaeesmärgid ja tegeleda kliimarisikidega kõrgeimal diplomaatilisel tasandil ja kõigis poliitikavaldkondades;

AN. arvestades, et koostöö liikmesriikide, institutsioonide, Atlandi-üleste ja rahvusvaheliste partneritega, ELi kandidaatriikide ja teiste riikidega vahendite, teabe ning tavade vahetamise kaudu võib omada olulist osa ELi ennetavate diplomaatiliste vahendite ajakohastamisel ja täiustamisel;

1. soovitab nõukogul, komisjonil ja komisjoni asepresidendil / kõrgel esindajal:

- a) tunnistada tugevat seost ELi sise- ja välispoliitika ning julgeolekumõõtme vahel ning kajastada seda konflikte tõkestavates ja nende lahendamisele suunatud lähenemisviisides, ning et ennetavat diplomaatiat tuleks rakendada nii ELis kui ka väljaspool seda; kasutada täielikult ära Lissaboni lepinguga pakutavaid võimalusi olemasolevate koordineerimismehhanismide tugevdamiseks; tunnistada vajadust lõpetada julgeoleku tõlgendamine kitsas tähenduses ja alustada arutelu kontseptsiooni üle, mis ei jäta tähelepanuta selliseid tegureid nagu keskkonnoahud, haiguste levimise oht, nälg, sotsiaalne ebaõiglus, desinformatsioon ja vägivald;
- b) seada põhi-, põhiseaduslike ja inimõiguste austamine ning kodanikuvabaduste kaitse sise- ja välisjulgeolekupoliitika ning oma ennetava diplomaatia meetmete keskmesse, nagu ka ELi suutlikkuse tegutseda ülemaailmse välispoliitilise osaleja, usaldusväärse rahvusvahelise partneri, erapooletu vahendaja ning arvestatava tegutsejana julgeoleku- ja kaitsevaldkonnas, mis põhineb liidu suutlikkusel neid väärtusi edendada ning määrata ennetavalt kindlaks, kehtestada ja kaitsta Euroopa huve maailmas;
- c) kohandada ja korrapäraselt ajakohastada ELi konfliktide tõkestamise ja lahendamise vahendeid konfliktide muutuva olemusega, sealhulgas kliimamuutuste, keskkonnoahude, haiguste levimise ohu, nälja, sotsiaalse ebaõigluse, uute tehnoloogiate tekkimise, tooraine pärast peetava ülemaailmse võidujooksu, kogu maailmas suureneva ebavõrdsuse ja toidunappuse tõttu, hinnates samal ajal pidevalt uusi ülemaailmseid probleeme ning edendades tulemuslikult rahu, stabiilsust ja julgeolekut;
- d) suurendada oma rolli ja sisulist osalemist konfliktide tõkestamise ja lahendamise protsessides ning ELi vahendusel sõlmitud relvarahukokkulepete rakendamise vahendamises, et tagada ELis kohaldatavate vahendite tõhus toimimine ja hõlbustada tegeliku edu saavutamist;
- e) kasutada täielikult ära oma käsutuses olevad vahendid, et tõkestada konflikte, ühtlustada ELi konfliktide tõkestamise ja lahendamise meetmeid, täiustada

vahendeid kooskõlas oma geopoliitilise tegevuskava ja ELi väärtustega ning tagada ELi vahendatud relvarahukokkulepete rakendamine ning tegutseda võrdse ja väärtusi tunnustava vahendajana kriisi- ja konfliktiolukorras kogu maailmas, pidades silmas asjaolu, et EL on tuntud oma legitiimsuse tegevuse, usaldusväärsuse, erapooletuse ja kaasavuse poolest; tagada riikide suveräänsuse austamine kogu ennetava diplomaatia tegevusvaldkonnas; tuletada meelde, et ELil peaks kogu maailmas olema suur diplomaatiline roll konfliktide lõpetamisel;

- f) integreerida ELi ennetava diplomaatia vahendid struktuurilistesse ennetusmehhanismidesse ja -meetmetesse, näiteks konfliktidesse kaasatud eri osalejate vahel sõlmitud poliitilised kokkulepped, riigisisese dialoogid leppimise, rahulooma ja õigusemõistmise üle üleminekuperioodil, samuti tõe- ja lepituskomisjonid;
- g) integreerida kultuuripärand ELi üldisesse kriisiohjamise lähenemisviisi, mis on kõigi ELi konfliktide ja kriiside lahendamise seotud meetmete valdkondadevaheline komponent;
- h) kutsuda liikmesriike üles jätma oma individuaalsed huvid välissuhetes kõrvale ning suurendama ühist suutlikkust konfliktide tõkestamisel ja vahendamisel;
- i) töötada välja selged ja praktilised eeskirjad ELi välistegevuse ning komisjoni asepresidendi / kõrge esindaja, komisjoni presidendi ning Euroopa Ülemkogu eesistuja esindamisülesannete kohta ja tagada nende mandaatide puhul ühtsus; suurendada ELi vahendussuutlikkust, toetades poliitiliste ja teabekogumissmissioonide ning küsitluste ja uurimuste läbiviimist;
- j) tagada tegevuse vastastikune täiendavus ja kooskõlastada oma lähenemisviisi Euroopa Parlamendiga ning teha parlamendiga ennetava diplomaatia meetmete vallas koostööd, nagu parlamentaarne diplomaatia ja parlamendi sellealane tegevus, näiteks parlamendi ametlikud missioonid kolmandatesse riikidesse ja mitmepoolsetele foorumitele, aidata edendada inimõigusi, demokraatlikke standardeid ja poliitilist pluralismi kogu maailmas, samuti konfliktide tõkestamist ja rahuloomet; esitada parlamendile igal aastal hinnangud ELi tegevuse kohta ennetava diplomaatia vallas kogu maailmas ning vajaduse korral ülevaated konfliktidealase ELi varajase hoiatamise süsteemi analüüsi kohta;

Kohaliku ja kultuurilise konteksti mõistmine

- k) suurendada ELi arusaamist kohalikust, ajaloolisest, poliitilisest, geograafilisest, religioosest, keskkonnaalasest, vähemuste õigustega seotud, sotsiaalsest ja kultuurilisest kontekstist ning investeerida konfliktide tõkestamise ja lahendamise ning relvarahukokkulepete vahendamise ja rakendamisega tegelevate Euroopa välisteenistuse töötajate vajalike oskuste arendamisse ning töötada välja vastavad suunised; parandada konfliktide algpõhjuste mõistmist ja nendega tegeleda, et vältida konfliktide tekkimist ja levikut;
- l) mitmekesistada ELi ja selle liikmesriikide diplomaatilist korpust, tagamaks, et diplomaatilisel protsessil oleks demograafilisele mitmekesisusele ja vähemuste kaasamisele positiivne mõju nii empiirilisest kui ka normatiivsest perspektiivist

lähtuvalt;

- m) kohandada riigi ülesehitamise abi vastavalt abi saava asjaomase riigi kultuurilisele, ajaloolisele, kohalikule, sotsiaal-majanduslikule, keskkonnavalasele ja poliitilisele kontekstile ning seda pidevalt ajakohastada, reageerides kohalikele tingimustele range ja üksikasjaliku poliitilise analüüsi abil ühise strateegilise reageerimise jaoks; edendada avatud suhtlust ja konsulteerimist asjaomase riigi kohalike sidusrühmade ja ühiskonna kõigi osalistega, eelkõige kodanikuühiskonna organisatsioonide ja valitsusväliste organisatsioonidega, et paremini mõista kohalikku ja kultuurilist konteksti, suurendada usaldust, soodustada inimestevahelisi suhteid ja koguda mõjutatud piirkondades varajase hoiatamise alast teavet;
- n) kutsuda Euroopa Ülemkogu ja Euroopa välisteenistust üles veelgi suurendama ELi nähtavust teistes ELi mittekuuluvates ja partnerriikides ning tugevdama ELi kultuuridiplomaatiat ja rahvusvahelisi kultuurisuhteid ning tegevust kui asjakohast rahu, rahu kindlustamise ja konfliktide tõkestamise vahendit, samuti ülemaailmsete probleemide lahendamiseks, ning tooma esile ELi pakutava lisaväärtuse ning edendama juba eelnevalt koostööd ja suhteid nende riikide ja rahvusvaheliste partneritega; kasutada ja laiendada konfliktide ja kriiside ajal kultuuripärandi kaitse komponenti kui tegurit, mis aitab kaasa rahu, leppimise ja vastastikuse mõistmise ning kultuuridevahelise dialoogi arendamisele konflikt- ja konfliktijärgsetes piirkondades; suurendada liidu toetust ELi mittekuuluvate riikide loome- ja kunstisektoritele, sealhulgas abi suutlikkuse suurendamiseks; edendada kultuurilist koosloomist ELi mittekuuluvate riikide vahel, muu hulgas toetades kultuurivahetusi ja -residentuure;
- o) tugevdada oma ennetava diplomaatia valdkonnas sooteadlikku lähenemisviisi, et paremini kaitsta naiste ja tütarlaste õigusi ning suurendada nende osalust sellistes tegevustes; tagada sooline võrdõiguslikkus eriesindajate ja erisaadikute vahel kooskõlas soolise võrdõiguslikkuse poliitikaraamistikuga, eelkõige soolise võrdõiguslikkuse kolmanda tegevuskava ja ELi soolise võrdõiguslikkuse strateegiaga 2020–2025; rakendada tulemuslikult ELi strateegilist lähenemisviisi naistele, rahule ja julgeolekule ning soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava, et saavutada kestlik ja kestev rahu ja julgeolek;
- p) töötada välja ja integreerida kõigisse planeerimisalastesse eeldustesse soo aspekti arvestavad konfliktianalüüsid, milles võetakse arvesse kohalikku konteksti ning tunnistatakse soolisi tegureid ja konflikti soolist mõju, et tugevdada ennetavaid jõupingutusi ja vähendada konflikti kordumise ohtu;
- q) lisada naiste osalus ja soo aspekti arvestavad näitajad kõikidesse varajase hoiatamise protsessidesse, konfliktide tõkestamisse ja varajase reageerimise jõupingutustesse;
- r) kasutada ära haridusdiplomaatia täielik potentsiaal ennetava diplomaatia põhivahendina, eelkõige ELi programmi „Erasmus+“ raames; arendada selles raamistikus haridustegevust ELi mittekuuluvate riikidega, sealhulgas programmi „Erasmus+“ kaudu; toetada kolmandates riikides õpilasvahetuste kasutuselevõttu

ja õpilastele mõeldud ajalooliste mälestusmärkide külastusi, et edendada kultuuridevahelist dialoogi;

- s) jälgida piirkondliku killustatuse olukorda ja koostada piirkondlikke konfliktianalüüse et hinnata ja ennetada riikidevahelisi ohte, riikidevahelisi pingeid ning tegelikku või võimalikku ülekanduvat mõju;

Konfliktidealane ELi varajase hoiatamise süsteem

- t) tagada, et konfliktidealane ELi varajase hoiatamise süsteem on piisavalt ennetav, selle toimimiseks on tagatud piisavad vahendid ning selle aluseks on riskitegurite tulevikku suunatud, terviklik ja usaldusväärne analüüs, mis on sageli seotud vägivallapuhangutega, ning juhtimisvahendid, mis tuvastavad, hindavad ja aitavad prioriseerida vägivallakonflikti riskiga olukordi;
- u) kaasata konfliktiohus või külmutatud ja lahendamata konfliktiga silmitsi seisvates riikides ja piirkondades asuvad ELi delegatsioonid tihedalt ja süstemaatiliselt kohaliku olukorra jälgimisse ja konfliktidealase ELi varajase hoiatamise süsteemi korrapärasesse panustamisse; toetada täielikku ja takistamatut juurdepääsu humanitaarabile ning rahvusvahelise õiguse austamist külmutatud konfliktide piirkonnas ennetava diplomaatia rakendamisel;
- v) hinnata konfliktidealase ELi varajase hoiatamise süsteemi tulemusi ja teha ettepanekuid muudatuste tegemiseks eesmärgiga muuta see tõhusamaks, et saaks kindlaks teha struktuursed riskitegurid ja võimaldada poliitikakujundajatel töötada välja õigeaegsed strateegilised meetmed riskide leevendamiseks ja konfliktidetõkestamise võimaluste kindlakstegemiseks;
- w) tagada, et kõnealuse mehhanismi raames tehakse tihedat koostööd ELi luure- ja situatsioonikeskuse (EU INTCEN), Euroopa välisteenistuse kriisidele reageerimise keskuse ja Euroopa Liidu Satelliidikeskusega, kuna selle toimimiseks on vaja asjakohast teabevoogu; toetada EU INTCENi ja Euroopa välisteenistuse kriisidele reageerimise keskuse tegevust, suurendades selle töötajate arvu ja rahalisi vahendeid ning suutlikkust;
- x) luua tihe koostöö asjaomaste ÜRO büroode ja ametitega ning muude kohapealsete rahvusvaheliste osalejatega, et koguda teavet varajase hoiatamise alaste jõupingutuste kontekstis;
- y) tõhustada pidevalt luure- ja/või tundliku teabega tegelevate teenistuste turvaprotokolle;

Eriesindajate ja erisaadikute roll ennetavas diplomaatias, nende vastutus ja ülevaade nende tegevuse tulemustest konflikti lahendamise protsessides

- z) võtta eriesindajate ja -saadikute ametisse nimetamisel arvesse kohalikku, kultuurilist ja ajaloolist tausta, et vältida konfliktipiirkondades vaidlusi, kui ametisse nimetatu peaks pärinema liikmesriigist, mis on asjaomase piirkonnaga ajalooliselt seotud viisil, mis võib ohustada nende tajumist ausa vahendajana; võtta arvesse, et on oluline, et nimetatud esindajatele tutvustatakse põhjalikult

seada valdkonda, mida nad hindama hakkavad, ja neid koolitatakse vastavalt;

- aa) hinnata põhjalikult (sealhulgas parlamentaarne kontroll) ELi eriesindajate ja -saadikute algatusi ja nende kaudu saavutatud tulemusi ning seda, kuidas nad panustavad ennetavasse diplomaatiasse, samuti konfliktide lahendamise protsessidesse või vajaduse korral ELi vahendusel sõlmitud relvarahukokkulepete rakendamisse;
- ab) hinnata korrapäraselt ja põhjalikult ELi eriesindajate ja -saadikute vastutust kooskõlas nende volitustega ning anda ülevaade nende algatustest ja saavutatud tulemustest konflikti lahendamise protsessides ning ELi vahendusel sõlmitud relvarahukokkulepete rakendamise vahendamises;
- ac) suurendada ELi eriesindajate ja -saadikute töö läbipaistvust ja parlamentaarset kontrolli, esitades parlamendile korrapäraseid ja üksikasjalikke aruandeid nende tegevuse ja saavutuste kohta kooskõlas nende volitustega; edendada tihedamaid suhteid ELi eriesindajate ja -saadikute ning parlamendi vahel, pidades silmas parlamentidevahelisi diplomaatilisi jõupingutusi;
- ad) tagada, et ELi eriesindajate, erisaadikute ja suursaadikute ametisse nimetamise saab kinnitada alles pärast Euroopa Parlamendi väliskomisjoni positiivset hinnangut;

ELi vahendatud konfliktide lahendamisest ja külmutatud konfliktidest, samuti ELi vahendusel sõlmitud relvarahukokkulepetest ning külmutatud ja lahendamata konfliktide puhul saadud õppetunnid

- ae) viia läbi uuring ELi varasema tegevuse kohta seoses kogemustega, mis on saadud ennetusdiplomaatia käest lastud võimalustest ja saavutustest konfliktide rahumeelse lahendamise protsessis, näiteks Saheli piirkonnas, Lääne-Aafrikas ja Aafrika Sarve piirkonnas, Lääne-Balkanil, Lõuna-Kaukaasias, Küprosel, Põhja-Iirimaal, Afganistanis, Lähis-Idas, Moldovas ja Ukrainas;
- af) hoida tulevikus ära võimalikud negatiivsed tagajärjed, mis tulenevad ELi missioonide enneaegsest peatamisest konfliktipiirkondades ning väga ebatõhusate missioonide jätkamisest või selliste missioonide jätkamisest, millel võib olla negatiivne poliitiline ja julgeolekualane mõju;
- ag) suurendada ELi tsiviil- ja sõjaliste missioonide ning operatsioonide ennetava diplomaatia vahendeid, samuti nende suutlikkust ja töötajate väljaõppe võimalusi et prognoosida kohapealset olukorda ja reageerida sellele kiiremini;
- ah) tagada, et EL osaleks aktiivsemalt ÜRO juhitud Küprose probleemi lahendamise protsessi kõigi etappide toetamisel, kasutades kõiki tema käsutuses olevaid asjakohaseid vahendeid, sealhulgas nimetades ametisse ELi saadiku, et jõuda ÜRO raamistikus Küprose probleemi tervikliku lahenduseni kooskõlas asjakohaste ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonidega ning vastavalt ELi aluspõhimõtetele ja õigustikule;
- ai) tugineda kogemustele, mis on saadud ELi vahendusel sõlmitud ebaedukate

relvarahukokkulepete, sealhulgas ELi vahendatud 12. augusti 2008. aasta relvarahukokkuleppe rakendamisel Venemaa ja Gruusia vahel;

- aj) rõhutada, et EL peab võtma endale aktiivse rolli kõikjal, kus esineb rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumisi;
- ak) tagada, et konfliktide tõkestamisel ja rahuloomes järgivad EL ja selle liikmesriigid kooskõlastatud lähenemisviisi, mitte nii, nagu toimus Afganistanis, kus nad töötasid eri piirkondades paralleelselt;
- al) suurendada ELi suutlikkust analüüsida rangelt ja prognoosida pidevalt poliitilist ja julgeolekuolukorda kriisipiirkondades ning kohandada ELi reageerimist muutuvatele kohalikele oludele, sealhulgas tagades, et igas ELi delegatsioonis oleks konfliktide analüüsimiseks olemas vastutav kontaktpunkt; tagada kohapealsete jõupingutuste ja diplomaatiliste püüdluste vaheline vastastikune täiendavus valitsuste, esindajate ja muude asjaomaste osalejate vahel riigi tasandil;
- am) hinnata ELi ennetava diplomaatia puudusi Bosnias ja Hertsegoviinas, et hoida ära pinged, mis tulenevad vaenu õhutatavast retoorikast ja separatistlikest tegudest, mis kahjustavad riigi Euroopa-püüdlusi; nõuda tungivalt, et Bosnia ja Hertsegoviina saavutaksid kiiresti ühise poliitilise kokkuleppe ja järgiksid komisjoni 8. novembril 2023. aasta soovitusi, et alustada ühinemisläbirääkimisi enne 2024. aasta märtsi, võttes arvesse ka ebastabiilset geopoliitilist olukorda ja jõupingutusi pahatahtlike välismõjude leviku tõkestamiseks piirkonnas, sillutades sellega teed püsivale rahule ja stabiilsusele riigis ja kogu piirkonnas;
- an) laiendada missiooni EUFOR Althea Bosnias ja Hertsegoviinas ning suurendada selle konfliktide tõkestamise vahendeid; märkida, et see on seni edukaim ELi rahuvalve- ja rahuloomemissioon, mis on aidanud säilitada piirkonnas stabiilsuse ning luua riigis ohutu ja turvalise keskkonna;
- ao) luua mehhanism, et kontrollida kõigi Serbia ja Kosovo vahel seni saavutatud kokkulepete rakendamist, tagada rakendamine ning anda Euroopa Parlamendile korrapäraselt aru, et vältida edasisi pingeid ja tagada poolte vahelised tõhusamad vahendamise- ja hõlbustamispüüdlused, sealhulgas eraldades rohkem vahendeid ELi vahendatud Belgradi ja Priština dialoogi läbiviimiseks ning muutes dialoogiprotsessi kodanikukeskseks, et lõpetada praegune ummikseis;
- ap) võtta teadmiseks kogemused, mis saadi Armeenia ja Aserbaidžaaani vahelistest läbikukkunud ennetava diplomaatia alastest jõupingutustest pärast Aserbaidžaaani sõjalist operatsiooni Mägi-Karabahhis ja olukordades, mis sarnanesid olukorrale 2020. aasta sõja ajal ja pärast seda, kui OSCE rahvusvahelise dialoogi raamistiku läbikukkumise järel ei piisanud ELi passiivsest hoiakust vägivaldse konflikti taaspuhkemise ärahoidmiseks, mis vähendas ELi mõjuvõimu teiste piirkondlike osalejatega võrreldes, nagu Venemaa, Iraan ja Türgi, kes samuti seda piirkonda jätkavalt mõjutavad ja nõrgendavad sellega ELi mõju piirkonnas, ning hoida ära konflikti ülekandumine Armeeniasse; reageerida Lõuna-Kaukaasia piirkonnas laiemalt valitsevale ebastabiilsusele ja tugevdada ELi diplomaatilisi jõupingutusi Genfi rahvusvaheliste arutelude kontekstis ja muul viisil eesmärgiga tagada, et

Venemaa täidaks oma kohustusi, mis tulenevad ELi vahendusel sõlmitud 12. augusti 2008. aasta relvarahukokkuleppest, eelkõige oma okupatsioonivägede väljaviimiseks Gruusia Abhaasia piirkondadest ja Tshinvali piirkonnast Lõuna-Osseetias;

- aq) tegeleda Iisraeli ja Palestiina vahelise pikaajalise konflikti algpõhjustega, mida süvendas veelgi 7. oktoobril 2023 toimunud Iisraeli vastu suunatud kohutav Hamasi terrorirünnak, millele Iisrael reageeris vasturünnakuga ning mille mõlemaga kaasnesid mõlemal poolel tuhanded inimohvrid ja mis põhjustasid süütutele tsiviilisikutele tohutuid kannatusi; suurendada koostöös selle piirkondlike partnerite ja rahvusvahelise üldsusega jõupingutusi läbirääkimiste teel kahe riigi kooseksisteerimisel põhineva lahenduse leidmiseks rahvusvahelise ühise arusaama alusel, et see pakub parimat võimalust püsiva rahu saavutamiseks, et lõpetada korduv vägivald ning võimaldada Iisraeli ja Palestiina poolel elavatel inimestel elada turvaliselt, vabalt, väärikalt ja kasutada võrdseid õigusi; tagada kooskõlas rahvusvahelise õigusega ELi positsioon lepitaja ja ausa vahendajana, et ta saaks täita rahvusvahelisel tasandil mõjusamat rolli;
- ar) toetada ELi osalemist vahendamistegevuses, rahuloomes ja konfliktide lahendamises, näiteks Colombia rahuprotsessis, kus liidu toetus keskendus konflikti algpõhjuste, sealhulgas ebavõrdsuse ja inimõiguste rikkumise kõrvaldamisele lepitusmeetmete kaudu, majanduslikule territoriaalsele arengule maaelu integreerimise ja mitmetasandilise poliitilise dialoogi kaudu;
- as) seada ennetusmeetmete võtmisel esikohale vaikne diplomaatia kui valitud vahend, kaotada varajase hoiatamise ja varajase reageerimise vaheline lõhe, suurendada koostöö tõhusust teiste rahvusvaheliste partneritega ja parandada ELi-sisest koordineerimist, sealhulgas tsiviil-sõjalistes küsimustes, ning suurendada kohalikku vastutust ELi algatustes;
- at) tugineda ELi kogemustele ja kolmandate riikide parimatele tavadele piiriülese koostöö osas, mis on väga kasulik vahend püsivaks rahuloomeks ja naabritevaheliste konfliktide lahendamiseks, eriti pärast konfliktide stabiliseerumist;
- au) töötada komisjoni asepresidendi ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja egiidi all välja ELi rahu ja diplomaatia valdkonna tegevuskava/kokkulepe/suunised;
- av) nimetada ametisse rahu- ja konfliktinõunikud, kes koordineerivad delegatsioonide poliitika-, ajakirjandus-, teabe- ja koostöösakondade tööd;
- aw) luua nõukogu ennetamise ja vahendamise töörühm, et arutada ennetustegevuse võimaluste tähtsuse järjekorda seadmist ning sellest tulenevat analüüsi, järeelmeetmeid ja järelevalvet;
- ax) teha ettepanek institutsioonide ajakohastamiseks uue rahu- ja ennetuskeskuse kaudu, mis toimib ühtse kontaktpunktina Euroopa välisteenistuse ennetusküsimustes, tugevdab piirkondlikku koostööd ja parandab suutlikkust tegeleda konfliktide, rahu, ennetuse ja diplomaatiaga seotud temadega;

Partnerluste ja rahvusvahelise koordineerimise tugevdamine

- ay) tugevdada ennetava diplomaatia alast partnerlust ja koordineerimist rahvusvaheliste, piirkondlike ja allpiirkondlike osalejatega, nagu ÜRO, OSCE ja selle demokraatlike institutsioonide ja inimõiguste büroo, Aafrika Liit ja selle piirkondlikud üksused, Aafrika piirkondlikud organisatsioonid (nagu ECOWAS), Ameerika Riikide Organisatsioon ja Kagu-Aasia Maade Assotsiatsioon; esile tõsta, et tihedam partnerlus ÜRO ja selle organite, eelkõige rahutagamiskomisjoniga, võib viia konfliktide tõkestamise tõhusama koordineerimiseni kogu maailmas;
- az) tagada koordineeritud, dünaamiline ja mitmepoolne lähenemisviis varajasele hoiatamisele, konfliktide tõkestamisele ja vahendamisele ELi ja teiste rahvusvaheliste organisatsioonide, näiteks ÜRO, rahuloomekomisjoni, Euroopa Nõukogu, OECD ja OSCE vahel; tagada, et ELi delegatsioonid suhtlevad vajaduse korral pidevalt ÜRO valdkondlike mehhanismidega, näiteks ÜRO kohapealse alalise koordinaatoriga;
- ba) kasutada diplomaatilisi vahendeid ja teha koostööd mitmepoolsete rahuplatvormidega, et tugevdada ja kinnistada ennetavaid suhteid enne konfliktide tekkimist, eelkõige ÜRO rahuloomekomisjoni ning poliitiliste ja rahuloomeküsimuste osakonnaga, OECD rahvusvahelise dialoogiga rahutagamise ja riigi ülesehitamise teemal ning OSCE konfliktide tõkestamise keskusega;
- bb) tuletada meelde, et ELi ja ÜRO partnerluse raames tuleks vastu võetud otsuseid ja saadud kogemusi kasutada konfliktide tõkestamiseks ning samuti tuleks korrapäraste konsultatsioonide ja tavade vahetamise kaudu teha koostööd uute poliitikate kujundamisel; rõhutada, et sellisel koordineerimisel võib olla oluline roll konfliktide tõkestamise strateegiates;
- bc) väljendada heameelt ÜRO uue rahu tegevuskava ning rahuloomekomisjoni rolli ja tegevuse üle inimõiguste kaitsmise ning rahu kindlustamise alastes jõupingutustes; teha ettepanek koordineerida riiklikud konfliktide tõkestamise strateegiad Euroopa välisteenistusega ning tagada nende esitamine rahuloomekomisjoni tegevuskavas ja tihedam koostöö ÜROga; märkida, et selline teabevahetus ning parem partnerlus rahvusvaheliste ja piirkondlike finantsasutustega võiks oluliselt aidata kaasa konfliktide tõkestamisele ELile huvi pakkuvates valdkondades, seda ka väiksemate ennetavate missioonide kaudu, mille raames võiks hinnata ebastabiilseid olukordi pärast tsiviilmissioonide lahkumist konfliktist mõjutatud riikidest või riikidest, kus on võimalik konfliktioht, eesmärgiga kõrvaldada julgeolekut ja turvalisust ohustavad tegurid;
- bd) tagada, et ELi panus ÜRO süsteemi oleks suurim ja et liit asuks ÜRO raamistikus juhtivale positsioonile, mis oleks proportsionaalne organisatsioonile antava ELi toetuse suurusega, mis katab 30 % ÜRO kuludest ja 33 % selle rahuvalvemissioonide kuludest;
- be) kasutada ELi esindust ÜRO peakorteris New Yorgis, Viinis, Genfis ja Nairobis, et teha aktiivset koostööd teiste ÜRO liikmesriikidega eesmärgiga edendada ja kaitsta diplomaatilistel reeglitel põhinevat ja ÜRO põhikirjale tuginevat

rahvusvahelist korda koos hästi toimiva ja reformitud mitmepoolse süsteemiga, mille keskmeks on kaasav ja tõhus ÜRO;

- bf) jätkata struktureeritud teabevahetust, ühist tulevikuseiret, strateegilist prognoosimist ja sooteadlikke konfliktianalüüse, et tagada kooskõlastatud tegevus ELi ja tema partnerite vahel liidus ja väljaspool seda; märkida, et need meetmed võiksid aidata saada ELil potentsiaalseks juhtivaks osalejaks konfliktide tõkestamisel ja lahendamisel kogu maailmas;
- bg) tunnustada asjaomaste piirkondlike organisatsioonide, liikmesriikide sidusrühmade, sarnaselt meeletatud partnerite ja teiste kaasatud osalejate, sealhulgas kodanikuühiskonna ja muude valitsusväliste osalejate rolli tõhusas ennetus-, vahendamise- ja lahendamistegevuses oluliste osalejatena, sealhulgas naised ja noored, ning rahu tagamises osalejatena, kasutades võimalike kriiside leevendamiseks nende ajaloolisi suhteid ja väljapaistvate omadustega üksikisikuid;
- bh) kaasata noori aktiivselt ja kaasaval viisil jõupingutustesse ja koostöösse, et tõkestada konflikte ja säilitada rahu, ning rakendada ELi tegevuskava noorte kaasamiseks ELi välistegevusse, millega toetatakse ÜRO noorte, rahu ja julgeoleku tegevuskava rakendamist;
- bi) tagada, et ELi delegatsioonidel oleks keskne roll konfliktide tõkestamisel ja rahuloomes; kindlustada, et ELi delegatsioonid ja eelkõige eespool nimetatud teabekeskused annavad konfliktidealasele ELi varajase hoiatamise süsteemile, EU INTCENile ja Euroopa välisteenistuse kriisidele reageerimise keskusele pidevat kohapealset teavet;
- bj) suurendada jõupingutusi võitluses desinformatsiooni, väärinfo ja välissekkumise vastu, mida teevad pahatahtlikud osalejad, kes püüavad õhutada konflikte ja polariseerida kogukondi, mis võib viia tervete piirkondade destabiliseerimiseni; tugevdada koostööd sarnaselt meeletatud partneritega, näiteks NATOga, kolmandatest riikidest lähtuva desinformatsiooni, hübriidohtude ja välissekkumise vastu võitlemisel, mis on ennetava diplomaatia oluline osa;

Ennetav diplomaatia ja haavatavad või ebasoodsas olukorras olevad rühmad

- bk) tunnustada ebasoodsas olukorras olevate rühmade, sealhulgas naiste, laste, puuetega inimeste, vanglas olevate inimeste – eelkõige poliitvangide – inimõiguste kaitsjate, ajakirjanike, LGBTI-inimeste erilist haavatavust konfliktiolukordades;
- bl) tagada, et ELi ennetavad diplomaatilised jõupingutused oleksid nimetatud rühmade haavatavuste suhtes piisavalt tundlikud ning et need käsitleksid ebasoodsas olukorras olevate rühmade eriprobleeme ja -vajadusi;
- bm) tunnustada erilist haavatavust konfliktiolukordades, millega valitsusvälised organisatsioonid kohapeal kokku puutuvad, eriti need, kes tegelevad ebasoodsas olukorras oleva elanikkonna liikmetega ning seksuaal- ja reproduktiivõiguste valdkonnas;

ELi ennetava diplomaatia vahendite tõhustamine

- bn) suurendada ELi suutlikkust reageerida olukorras, kus neid ei toeta sarnaselt meelestatud partnerid, et tugevdada ELi positsiooni ja suurendada geopoliitilist mõjuvõimu konfliktide tõkestamisel ja lahendamisel ning tugevdada ELi rolli ennetavama ja vastupanuvõimelisema osalejana rahvusvahelises süsteemis;
- bo) tugevdada naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Globaalne Euroopa“ rahu, stabiilsuse ja konfliktide tõkestamise valdkondlikku programmi, et võimaldada Euroopa Liidul tulemuslikumalt rahastada meetmeid rahu ja stabiilsuse edendamiseks ning konfliktide tõkestamiseks; suurendada kuni 2027. aastani naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Globaalne Euroopa“ valdkondliku programmi raames konfliktide tõkestamiseks ette nähtud rahalisi vahendeid ja asjakohast haldussuutlikkust (ISP.2), et see kajastaks julgeolekukeskkonnas toimunud põhjalikke muutusi, eelkõige alates 2022. aasta veebruarist; rakendada viivitamata humanitaar-, arengu- ja rahuküsimuste vahelisel kolmikseosel põhinevat lähenemisviisi, et toetada konfliktide tõkestamise alaseid jõupingutusi ja tugevdada kogukondade vastupanuvõimet piirkondades, mida mõjutavad külmutatud konfliktid, millega kaasneva ebastabiilsuse, ebakindluse ja vaesuse tase on erinev;
- bp) tuletada meelde, et konfliktide tõkestamist ei saa kasutada julgeoleku ja geopoliitilistel eesmärkidel, millega kaasneb oht, et see võib pikas perspektiivis kahjustada rahu ja julgeolekut;
- bq) tugevdada ELi suutlikkust rääkida ühel häälel ja tegutseda tõelise ülemaailmse osalejana kriisidele reageerimisel, rakendades otsustusprotsessides vajalikke reforme;
- br) tunnustada ELi kliimadiplomaatia rolli ELi ennetava diplomaatia eesmärkide saavutamisel; investeerida rohkem kliimakriisiga kõige enam kokku puutuvate kogukondade toetamisse kogu maailmas ja valmistuda äärmuslike ilmastikunähtuste praeguseks vältimatuks sagenemiseks, et leevendada sellest tulenevat konfliktide ja vägivalla eeltingimuste levimist; tegeleda kliimaga seotud ressursside nappuse ja loodusõnnetustele reageerimise rolliga konflikti teravdamise korral ning pakkuda kaasavaid lahendusi kliima ja ressurssidega seotud ebakindlusele; kasutada ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 28. istungjärku (COP28), pidades eelkõige silmas seda, et sel aastal käsitleti esimest korda teemat „Rahu“, kui võimalust juhtida rahvusvahelist kogukonda diplomaatia integreerimisel ja ühtlustamisel rahu ja kliima huvides;
- bs) töötada selle nimel, et EL võtaks kogu maailmas rahuvalveoperatsioonides, rahutagamises ja vahendamistegevuses, konfliktide tõkestamisel ja rahvusvahelise julgeoleku tugevdamisel silmapaistva juhtpositsiooni, edendades oma vahendite ja mehhanismide, näiteks strateegia „Global Gateway“ kaudu vastupidavamaid ja püsivamaid sidemeid teiste riikidega;
- bt) tuletada meelde, et suurem keskendumine kultuuripärandi kaitsmisele ja säilitamisele pärast konflikte ja kriise võib aidata kaitsta identiteeti, arendada vastastikust mõistmist ja luua aluse kestlikule taastumisele, leppimisele ja

püsivale rahule konfliktijärgses keskkonnas; märkida, et need tavad võivad panna aluse edukatele ennetava diplomaatia meetmetele;

- bu) teha koostööd komisjoni, nõukogu ja parlamendiga, et suurendada Euroopa välis teenistuse rahalisi vahendeid ja töötajate arvu nii peakorteris kui ka ELi delegatsioonides, et teenistus saaks muu hulgas tugevdada oma ennetava diplomaatiaalast suutlikkust ning olla paremini valmis praeguste ja tekkivate ülemaailmsete probleemide ja konfliktide lahendamiseks;
- bv) võtta kasutusele Jean Monnet' dialoog, parlamentidevaheline dialoog ja parlamentaarse dialoogi protsess, mis võivad aidata luua demokraatliku parlamentaarse kultuuri ja tõkestada konflikte läbirääkijariikides, eelkõige Serbia ja Kosovo vahelistes suhetes pingete leevendamisel;
- bw) nõuda ÜVJP meetmete ning muude asjakohaste konfliktidele ja kriisidele reageerimise vahendite eelarve suurendamist, et viia ELi tegevus ja suutlikkus täielikult vastavusse praeguste probleemide ja konfliktidega kogu maailmas;
- bx) töötada välja kõikehõlmav ELi ennetava diplomaatia strateegia, mis hõlmab pikaajalisi kohustusi ja algatusi konfliktis olevate kolmandate riikide heaks; toetada konfliktis osalevate kolmandate riikide mitmetasandiliste valitsemisstruktuuride arendamist ning nende integreerimist piirkondlikesse organisatsioonidesse ja struktuuridesse, aidates kaasa vägivalda või konflikti eskaleerumise põhjustajate kõrvaldamisele ja nende kestlikule lahendamisele; teha sellega seoses kokkuvõtte parimatest tavadest kogu maailmas ning toetada riigisiseseid ennetustegevuses osalejaid ja ennetusmehhanisme, pakkudes vajalikku poliitilist, tehnilist ja rahalist toetust;
- by) tugevdada ja ajakohastada ELi 2018. aasta väliskonfliktide ja -kriiside puhul järgitavat integreeritud lähenemisviisi, pöörates erilist tähelepanu konfliktide tõkestamisele ja lahendamisele, mis ühendab inimõiguste edendamise ja kaitsmise, humanitaar-, arengu-, rahutagamis- ja julgeolekuabi ning sanktsioonid ja diplomaatilise tegevuse, käsitledes täielikult konflikti kõiki aspekte, sealhulgas kohalike ja rahvusvaheliste partnerite vahelises partnerluses;
- bz) rõhutada vajadust luua Euroopa tsiviilrahukorpus, mis koondaks institutsiooniliste ja mitteinstitutsiooniliste osalejate erialateadmised konfliktide tõkestamise, konfliktide rahumeelse lahendamise ja leppimise valdkonnas, et muuta ELi tsiviilkriiside ohjamine usaldusväärsemaks, sidusamaks, tõhusamaks, paindlikumaks ja nähtavamaks;
- ca) kaaluda ennetava diplomaatia meetodina, olenemata poliitilisest mõõtmest ja konfliktide lahendamise viisidest, kohtuvaidluste kasutamist rahvusvahelise kohtu, näiteks Rahvusvahelise Kriminaalkohtu või Rahvusvahelise Mereõiguse Kohtu kaudu;
- cb) suurendada oma avaliku diplomaatia ja nähtavust suurendavate jõupingutuste ning kommunikatsioonikampaaniate läbiviimisega seotud jõupingutusi tagamaks, et ELi suhtutakse kui rahvusvahelise tasandi rahu tagajasse ja ennetava diplomaatia ühe peamise poolena, sealhulgas oma missioonide ja operatsioonide raames

konfliktide tõkestamisel, ning et tema tegevust ja edulugusid ei õõnestaks valed narratiivid, mida levitavad või väidavad konfliktipiirkondades tegutsevad teised ülemaailmsed osalejad; eraldada Euroopa välisestusele ning eelkõige Euroopa välisestuse ja ELi delegatsioonide strateegilise kommunikatsiooni ja tulevikusuundade analüüsi üksusele vajalikud vahendid, et tagada partnerriikidega tehtava koostöö kaasavus ja sidusus;

- cc) jätkata ennetava diplomaatia professionaalsemaks muutmist, tagades, et see oleks osa Euroopa diplomaatilise akadeemia loomist käsitleva parlamendi katseprojekti alalise struktuuri koolitusprogrammist;
- cd) tugineda ELis olemasolevatele hästi toimivatele koostöömehhanismidele, näiteks liidu elanikkonnakaitse mehhanismile ning ÜJKP missioonidele ja operatsioonidele, et kasutada liikmesriikide erialateadmisi ning vältida jõupingutuste ja ressursside dubleerimist; väljendada veendumust, et ELi liikmesriigid peaksid olema rohkem kaasatud ennetusprioriteetide ja tegevusvõimaluste väljaselgitamisse, mis peaks viima nendevahelise parema jagamise ja koordineerimiseni;

o

o o

2. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev soovitus nõukogule, komisjonile ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale.

SELETUSKIRI

Maailmakord on kiiresti muutumas, kujunemisjärgus majandusjõud seisavad silmitsi seniste osalejatega, uued tehnoloogiad tekitavad uusi probleeme ülemaailmsele juhtimisele, võimudünaamika on üha enam killustunud ja reeglitel põhinev rahvusvaheline kord pannakse üha sagedamini proovile. Seoses Venemaa ebaseadusliku agressioonisõjaga Ukraina vastu ohustab sõda otseselt Euroopa ja ülemaailmset julgeolekut. Samuti oleme tunnistajaks suurimatele geopoliitilistele pingetele ja suurriikide võimuvõistlusele pärast külma sõja ajastut.

Selline geopoliitiline ebastabiilsus, konfliktide arvu suurenemine ning tugev seos ELi välis- ja sisejulgeoleku nõudluse vahel tõhustada oma ennetavat diplomaatiat ja kohandada oma vahendeid konfliktide muutuva olemusega. Uue tehnoloogia tõttu muutuvad konfliktid keerulisemaks, surmavamaks ja raskemini lahendatavaks. Seega on meil vaja ennetada konflikte enne nende tekkimist ja keskenduda raskelt saavutatud rahu säilitamisele piirkondades, kus varem oli konflikt.

Tuginedes ELi kasutamata jäänud võimalustele, aga ka edulugudele, esitab raportöör nõukogule, komisjonile ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale mitmeid soovitusi, mis võimendaksid ELi ennetava diplomaatia vahendeid ja muudaksid ELi selliseks ülemaailmseks osalejaks ennetavas diplomaatias, milline ta saab olla ja ka peaks olema.

Soovitustes keskendutakse kuuele peamisele valdkonnale, kus ELi ennetava diplomaatia vahendeid tuleks parandada:

1. kohaliku ja kultuurilise konteksti mõistmine;
2. konfliktidealane ELi varajase hoiatamise süsteem;
3. ELi eriesindajate ja -saadikute roll ennetavas diplomaatias, nende vastutus ja ülevaade nende tulemustest;
4. ELi vahendatud konfliktide lahendamise ja külmutatud konfliktidest saadud õppetunnid;
5. partnerluste ja rahvusvahelise koordineerimise tugevdamine;
6. strateegilisest autonoomiast ennetava diplomaatiani.

Seoses kohaliku ja kultuurilise kontekstiga peaks EL välja töötama ennetava diplomaatia vahendid ja riigi ülesehitamise abi, mis on kohandatud konkreetse riigi kultuurilisele, ajaloolisele ja poliitilisele kontekstile. Ta peaks oma saadikud ja esindajad konflikti- ja konfliktijärgsetes piirkondades hoolikalt valima, et vältida vaidlusi, mis on seotud nendes riikides või piirkondades ajaloolise minevikuga liikmesriikide poolt ametisse määramistega.

ELi konfliktide varajase hoiatamise süsteemi puhul soovitab raportöör tagada, et see

oleks piisavalt ennetav ning põhineks riskitegurite pideval, tulevikku suunatud ja usaldusväärset analüüsil. Samuti nõuab ta selle süsteemi tulemuste korrapärasest hindamist, et muuta see tulevikus tõhusamaks.

ELi eriesindajatel ja -saadikutel peaks olema keskne roll ELi ennetavas diplomaatias. Kuigi nad on määratud edendama ELi poliitikat ja huve ning tegutsema vahendajatena probleemsetes piirkondades ja riikides, ei ole nende töö ja algatused nähtavad ega allu parlamentaarsele kontrollile. Seoses nende ametisse nimetamisega peaksid nõukogu ja Euroopa välisteenistus kaaluma võimalust nimetada nendele ametikohtadele äratuntavamaid poliitikuid, et viia nad vastavusse sarnastesse probleemsetesse piirkondadesse teiste ülemaailmsete osalejate poolt määratud tuntud isikutega.

Võttes arvesse ELi vahendatud konfliktide lahendamise ja külmutatud konfliktidest saadud kogemusi, eelkõige Aafrikas, Lääne-Balkani riikides, Mägi-Karabahhis, Küprosel, Põhja-Iirimaa, Afganistanis ja Ukrainas, soovib raportöör, et ELi tulevastes ennetavates diplomaatiameetmetes võetaks arvesse kasutamata jäänud võimalusi ja välditaks tulevikus sarnaseid olukordi. Eelkõige peaks EL hoolikalt ja pidevalt hindama ja analüüsima riskitegureid ning kohandama oma tegevust konfliktipiirkondades, et vältida poliitilise vaakumi tekkimist, mida saaksid täita osalejad, kes ei pruugi tegutseda asjaomase riigi või piirkonna parimates huvides, või valede narratiivide levikut.

Partnerlused ja rahvusvaheline koordineerimine on eduka ennetava diplomaatia jaoks keskse tähtsusega ning EL peaks jätkama partnerluste tugevdamist rahvusvaheliste, piirkondlike ja allpiirkondlike osalejatega, nagu ÜRO, OSCE, Aafrika Liit ja ASEAN, sealhulgas seoses varajase hoiatamise, konfliktide tõkestamise ja vahendamisega. Terviklik lähenemisviis, mis ühendaks humanitaar-, arengu-, rahutagamis-, ja julgeolekuabi ning diplomaatilise koostöö partneritega kooskõlastatult, oleks ulatuslikum ja annaks ennetavas diplomaatias soodsamaid tulemusi.

Lisaks on ka oluline, et EL suurendaks oma strateegilist autonoomiat, et teda saaks näha tugeva osalejana ennetavas diplomaatias. Seda on võimalik saavutada, kui EL kõneleb ühel häälel ja kohapeal võetavad meetmed on ELi ja selle liikmesriikide vahel kooskõlas, loobudes isiklikest huvidest. Tuginedes varasematele kogemustele seoses ELi ühiste mehhanismidega, nagu ELi elanikkonnakaitse mehhanism või ELi rahutagamissioonid, võib EL ennetava diplomaatia missioonidele integreeritud ja üleeuroopalise lähenemisviisi väljatöötamisel kasutada sarnast lähenemisviisi. Samuti on oluline rääkida rohkem ELi saavutustest ja edulugudest. Kuigi tegemist on maailma suurima arenguabi andjaga, on selle märkimisväärse investeeringu tulemused avaliku diplomaatia arenil tähtsusetud ja sageli isegi üleujutatud teiste arengumaades tegutsevate suurriikide esitatud valede narratiividega.

Kõik need soovitused peaksid viima ELi ühe sammu võrra lähemale juhtivaks osalejaks saamisen konfliktide tõkestamisel ja lahendamisel kogu maailmas. Jõudude ühendamise suudaksid EL ja selle liikmesriigid ületada takistused, millega nad on

kokku puutunud mõnes varasemas ELi vahendatud tegevuses, ning luua edukama sekkuva lähenemisviisi.

LISA: ÜKSUSED VÕI ISIKUD, KELLELT RAPORTÖÖR SAI SISENDMATERJALI

Vastavalt kodukorra I lisa artiklile 8 kinnitab raportöör, et ta sai raporti koostamisel enne selle komisjonis vastuvõtmist sisendmaterjali järgmistelt üksustelt või isikutelt:

Üksus ja/või isik
OSCE rahvusvähemuste ülemvoliniku büroo
ÜRO poliitiliste ja rahuloomeküsimumuste osakonna poliitika- ja vahendamisüksus
Julgeolekut ja rahu käsitleva integreeritud lähenemisviisi direktoraat (EEAS)

Eespool esitatud loetelu koostamise eest vastutab ainuisikuliselt raportöör.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	28.11.2023
Lõpphääletuse tulemus	+: 54 -: 5 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Alexander Alexandrov Yordanov, Maria Arena, Traian Băsescu, Fabio Massimo Castaldo, Włodzimierz Cimoszewicz, Anna Fotyga, Michael Gahler, Kinga Gál, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, Georgios Kyrtos, Jean-Lin Lacapelle, David Lega, Pedro Marques, David McAllister, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Matjaž Nemeč, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Mounir Satouri, Andreas Schieder, Jordi Solé, Tineke Strik, Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, Elena Yoncheva, Tomáš Zdechovský, Bernhard Zimniok, Željana Zovko
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Vladimír Bilčík, Jakop G. Dalunde, Loucas Fourlas, Christophe Grudler, Anja Haga, Evin Incir, Andrey Kovatchev, Alessandra Moretti, María Soraya Rodríguez Ramos, Bert-Jan Ruissen, Mick Wallace, Milan Zver
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Clare Daly, Mónica Silvana González, Miguel Urbán Crespo

NIMELINE LÖPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

54	+
ECR	Anna Fotyga, Bert-Jan Ruissen, Dominik Tarczyński, Witold Jan Waszczykowski
NI	Fabio Massimo Castaldo, Kinga Gál, Márton Gyöngyösi
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Vladimír Bilčík, Loucas Fourlas, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Anja Haga, Sandra Kalniete, Andrey Kovatchev, Andrius Kubilius, David Lega, David McAllister, Francisco José Millán Mon, Isabel Wiseler-Lima, Tomáš Zdechovský, Željana Zovko, Milan Zver
Renew	Klemen Grošelj, Christophe Grudler, Bernard Guetta, Georgios Kyrtos, María Soraya Rodríguez Ramos, Salima Yenbou
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël Glucksmann, Mónica Silvana González, Evin Incir, Pedro Marques, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Demetris Papadakis, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Elena Yoncheva
The Left	Clare Daly, Miguel Urbán Crespo, Mick Wallace
Verts/ALE	Jakop G. Dalunde, Mounir Satouri, Jordi Solé, Tineke Strik, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz

5	-
ECR	Hermann Tertsch, Charlie Weimers
ID	Jean-Lin Lacapelle, Bernhard Zimniok
NI	Kostas Papadakis

0	0

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu